

Kontrolní závěr z kontrolní akce

20/27

Majetek a peněžní prostředky státu určené na zajištění činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2020 pod číslem 20/27. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda výdaje Generální inspekce bezpečnostních sborů byly realizovány v souladu s právními předpisy, a ověřit, zda je nastaven systém pro hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

Kontrolovaná osoba:

Generální inspekce bezpečnostních sborů, Praha (dále také „GIBS“).

Kontrolováno bylo období 2017–2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od listopadu 2020 do dubna 2021.

Kolegium NKÚ na svém XI. jednání, které se konalo dne 28. června 2021,

schválilo usnesením č. 13/XI/2021

kontrolní závěr v tomto znění:

Hospodaření GIBS

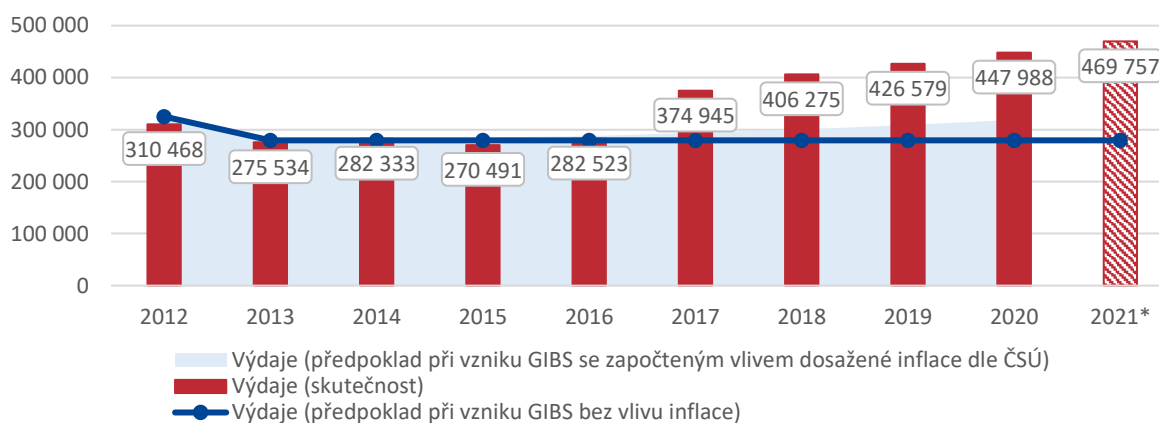
(v tis. Kč)

		2012	2017	2020
Hodnota majetku (aktiva netto celkem)		195 000	↗ 239 341	↘ 224 009
Celkové výdaje		310 468	↗ 374 945	↗ 447 988
z toho:	Kapitálové výdaje	41 875	↘ 21 721	↘ 2 746
	Běžné výdaje	268 593	↗ 353 224	↗ 445 242
z toho: mzdové výdaje		181 860	↗ 287 434	↗ 338 497
Přepočtený počet příslušníků a zaměstnanců		229, 5	↗ 295, 25	↗ 299, 13

Zdroj: GIBS, skutečnost k 31. 12. příslušného roku¹.

Růst výdajů GIBS v kontrolovaném období byl významně ovlivněn nehespodárným a neúčelným hospodařením s peněžními prostředky státu v personální oblasti.

Růst výdajů GIBS (v tis. Kč)

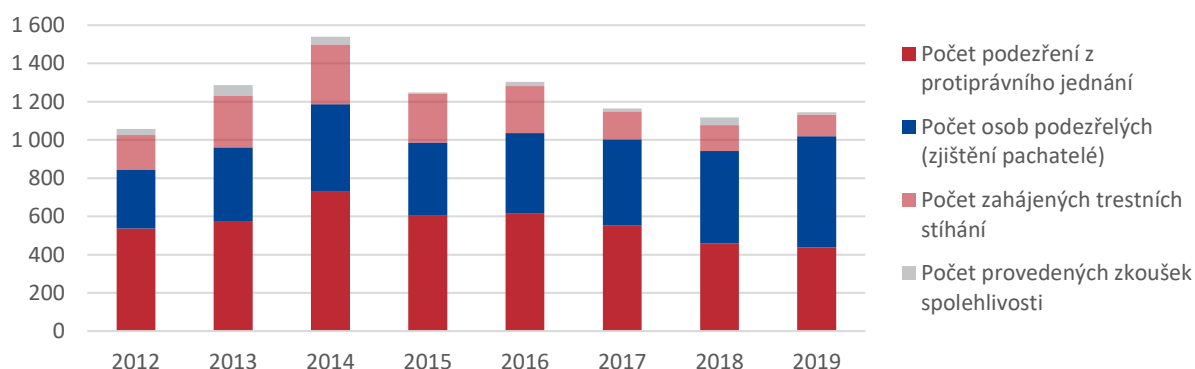

Zdroj: Monitor státní pokladny.

* Pro rok 2021 je uveden schválený rozpočet.

Výdaje GIBS vzrostly, přestože nedošlo k nárůstu činnosti.

Činnost GIBS v letech 2012 až 2019

Zdroj: data GIBS.

¹ GIBS byla zřízena zákonem č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda výdaje GIBS byly realizovány v souladu s právními předpisy, a ověřit, zda je nastaven systém pro hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

Kontrola bylo podrobena plánování potřeb v investiční a personální oblasti, nastavení a funkčnost vnitřního kontrolního systému a odůvodněnost růstu výdajů v kontrolovaném období. Kontrola se také zaměřila na hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, plánování rozpočtu kapitoly a realizaci vybraných investičních akcí programů 176 100² a 176 200³ a dosažení stanovených cílů těchto programů. Kontrola prověřila hospodaření GIBS také z hlediska dodržování vybraných ustanovení zákona č. 219/2000 Sb.⁴ a zákona č. 218/2000 Sb.⁵

NKÚ při kontrole zjistil, že GIBS neměla v kontrolovaném období nastaven systém pro hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu. GIBS neekonomicky a neúčelně hospodařila s peněžními prostředky státu především v personální oblasti. Výdaje GIBS činily v roce 2020 celkem 447 988 tis. Kč, což představuje oproti předpokladu při vzniku GIBS nárůst o více než 60 %. GIBS zároveň v oblasti tvorby rozpočtu a vyhodnocování stavu služebních dopravních prostředků nepostupovala v souladu s právními předpisy. V oblasti využití nemovitého majetku NKÚ zjistil, že GIBS poskytla bezúplatné dlouhodobé ubytování v délce nejméně osmi let. GIBS také neprovedla účinná nápravná opatření k nedostatkům z předcházející kontroly. Na základě výše uvedených skutečností NKÚ vyhodnotil, že GIBS měla v kontrolovaném období pouze omezeně funkční vnitřní kontrolní systém.

Celkové hodnocení vychází z následujících hlavních zjištění z kontroly:

1. NKÚ zjistil, že výdaje GIBS se mezi roky 2017 a 2020 zvýšily o 19,5 %. Důvodem bylo navýšení systemizovaných míst a navyšování průměrných platů příslušníků a zaměstnanců GIBS za účelem zachování konkurenceschopnosti na trhu práce, stabilizace personálních zdrojů a zajištění očekávaného nárůstu činnosti. Růst výdajů GIBS nebyl způsoben růstem kapitálových výdajů (viz tabulka č. 1). NKÚ vyhodnotil, že GIBS navýšení výdajů ve výši 69,6 mil. Kč dle usnesení vlády č. 148/2017⁶ nevynaložila účelně. Důvodem je nezaplnění počtu systemizovaných míst, které bylo stanoveno jako cíl navýšení výdajů v předkládací zprávě výše uvedeného usnesení vlády. Zároveň ze statistik úkonů činnosti GIBS nevyplynul ani očekávaný nárůst činnosti (viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru), přesto GIBS prostředky na navýšení systemizovaných míst z části použila na odměny stávajícím

---

² Program reprodukce majetku 176 100 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny GIBS.*

³ Program reprodukce majetku 176 200 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny GIBS II.*

⁴ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 27. 2. 2017 č. 148, *o uvolnění finančních prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Vládní rozpočtová rezerva, ve prospěch kapitoly Generální inspekce bezpečnostních sborů a o změně systemizace Generální inspekce bezpečnostních sborů pro rok 2017.*

příslušníkům a zaměstnancům. Nevyužila je tak hospodárně a v souladu se stanoveným účelem, neboť navýšila odměny příslušníků a zaměstnanců v roce 2017 oproti roku 2016 o 102 % (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru).

2. GIBS patří od roku 2017 mezi kapitoly státního rozpočtu, které vyplácí nejvyšší průměrné platy ve veřejném sektoru. Průměrný plat v kapitole 376 GIBS za rok 2020 činil 67 662 Kč, zatímco např. v kapitole 314 – *Ministerstvo vnitra* činil 46 383 Kč, v kapitole 358 – *Ústavní soud* činil 50 164 Kč nebo kapitole 353 – *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* činil 48 999 Kč⁷. Na základě požadavků GIBS se postupně průměrný plat příslušníků, resp. zaměstnanců GIBS, zvýšil v roce 2020 v porovnání s rokem 2016 o více než 45 %, resp. 38 %. NKÚ vyhodnotil navyšování platů GIBS jako neúčelné, neboť GIBS v návaznosti na zajištění cíle konkurenceschopnosti na trhu práce průkazně nedoložila oprávněnost svých potřeb a nezohlednila vývoj průměrných platů ve veřejném sektoru, ačkoliv již v době předložení požadavků patřila mezi rozpočtové kapitoly s nejvyšším průměrným platem (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru). I přes navyšování průměrných platů docházelo v kontrolovaném období k vysoké fluktuaci příslušníků GIBS. Navyšování průměrných platů nevedlo ke stabilizaci sboru GIBS a fluktuace se významně promítla do růstu celkového objemu vypláceného výsluhového příspěvku⁸. Ten vzrostl v roce 2020 až na 42 mil. Kč, tj. o 211 % více, než činil v roce 2017. Četnost odchodů a výše výsluhového příspěvku v návaznosti na zvyšování platů přispěla k růstu výdajů GIBS v kontrolovaném období (viz část IV.2.2 tohoto kontrolního závěru).
3. Při kontrole dokumentace programů reprodukce majetku zjistil NKÚ, že GIBS stanovila jako ukazatel plnění cíle programů (věcný indikátor) „přijetí výročních zpráv vládou ČR“, což je ukazatel, pomocí něhož nelze úspěšnost realizace programů, resp. investičních akcí kvalitativně ani kvantitativně vyhodnotit (viz část IV.3.1 tohoto kontrolního závěru). NKÚ zároveň zjistil, že GIBS z programu 176 100 vyčerpala pouze 54 % alokovaných peněžních prostředků státu, což dokládá, že není schopna stanovit ve střednědobém horizontu své potřeby a poté připravit a realizovat konkrétní investiční akce (viz část IV.3.2 tohoto kontrolního závěru). Z alokované částky navazujícího programu 176 200 vyčerpala GIBS v období 2018–2020 pouze 18 %. Vzhledem k ukončení realizace tohoto programu do 31. května 2022 je pravděpodobné, že GIBS ani v tomto programu nebude schopna splnit stanovené cíle jednotlivých programů v oblasti reprodukce majetku. Na omezení při plnění úkolů v oblasti řízení trestních věcí z důvodu nedostatečného technického vybavení přitom GIBS sama upozornila např. v předkládací zprávě k usnesení vlády č. 148/2017.
4. V rámci kontroly využití nemovitého majetku zjistil NKÚ, že GIBS v jednom případě poskytla v kontrolovaném období v rámci cestovních náhrad bezúplatné dlouhodobé ubytování příslušníkovi GIBS od 28. března 2013 do doby ukončení kontroly. Zároveň tuto dohodu o ubytování GIBS následně prodloužila do 30. června 2026. NKÚ tak poukazuje na nedostatečnou právní úpravu zákona č. 361/2003 Sb., ve kterém není stanovena maximální

---

⁷ Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2020 – sešit H: *Výsledky rozpočtového hospodaření kapitol*.

⁸ Výsluhový příspěvek je upraven ustanovením § 158 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Na tuto dávku má nárok příslušník, který vykonával službu alespoň po dobu 15 let.

doba pro poskytování náhrady cestovních výdajů v případě výkonu práce v jiném místě služebního působiště, než je trvalé bydliště příslušníka (viz část IV.4.2 tohoto kontrolního závěru). Cílem GIBS v oblasti nemovitého majetku byla od roku 2012 dislokace všech pracovišť GIBS do objektů ve vlastnictví státu. NKÚ ověřil hospodárnost dislokací pracovišť GIBS na třech případech realizovaných v kontrolovaném období (Praha a Středočeský kraj⁹, Plzeň a Liberec). Podklady dokládají snahu GIBS o přemístění pracovišť do prostor objektů ve vlastnictví státu, nicméně pouze v jednom případě byla tato dislokace úspěšná.

5. GIBS neměla zpracované dokumenty, které by obsahovaly konkrétní a jednoznačně vymezené cíle a potřeby v investiční a personální oblasti (viz část IV.5.1 tohoto kontrolního závěru). Ačkoliv povinnost zpracovávat tyto dokumenty přímo z ustanovení právních předpisů nevyplývá, absence priorit činnosti a rozvoje GIBS je rizikem pro neekonomické a neúčelné nakládání s peněžními prostředky státu. Neexistence cílů a potřeb např. v investiční oblasti negativně ovlivňuje čerpání peněžních prostředků státu a plnění stanovených cílů (viz část IV.3.2 tohoto kontrolního závěru). Důsledkem byla nepřipravenost konkrétních investičních akcí k realizaci a omezená možnost zajistit optimální rozvoj a obnovu materiálně technické základny GIBS (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru), což dokládá výše čerpaných kapitálových výdajů v kontrolovaném období. Dopadem absence průběžného plánování a vyhodnocování personální oblasti byla od roku 2018 mimo jiné nutnost GIBS každoročně žádat v průběhu roku o navýšení rozpočtu GIBS na mj. výsluhový příspěvek z rozpočtové kapitoly 396 – *Státní dluh*.
6. GIBS nerozpočtovala nedaňové a kapitálové příjmy, ačkoliv každoročně dosahovaly řádově několika stovek tisíců korun. Jednalo se např. o příjmy z pronájmu majetku nebo příjmy za úhradu nákladů za provoz ve služebních bytech, jejichž předpokládaná hodnota byla ze strany GIBS pro daný rok vyčíslitelná (viz část IV.1.3 tohoto kontrolního závěru). Na tento nedostatek byla GIBS upozorněna i Ministerstvem financí (dále také „MF“) při veřejnosprávní kontrole již v roce 2018. MF vytklo GIBS také vysoký počet rozpočtových opatření a přesuny prostředků na rozpočtové položky, které nejsou čerpány a ani se jejich čerpání nepředpokládá. Tyto nedostatky zjistil NKÚ opakovaně i v následujících letech. Z výše uvedených skutečností a opakujících se zjištěných nedostatků NKÚ proto vyhodnotil vnitřní kontrolní systém GIBS jako omezeně funkční (viz část IV.5.2 tohoto kontrolního závěru).

II. Informace o kontrolované oblasti

GIBS byla zřízena zákonem č. 341/2011 Sb., který vymezuje její hlavní úkoly, což je především vyhledávat, odhalovat a vyšetřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, celník, příslušník Vězeňské služby ČR, příslušník GIBS anebo zaměstnanci těchto útvarů. GIBS také provádí zkoušky spolehlivosti vůči protiprávnímu jednání uvedených příslušníků a zaměstnanců. GIBS při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníky a fyzickými osobami.

---

⁹ Pro Prahu a Středočeský kraj má GIBS zřízeno společné dislokované pracoviště.

GIBS je samostatný ozbrojený bezpečnostní sbor, organizační složka státu a účetní jednotka. Toto uspořádání je odlišné od většiny evropských zemí, ve kterých je orgán prověřující a vyšetřující trestnou činnost policistů začleněn v rámci ministerstva vnitra. Organizační strukturu GIBS k 31. prosinci 2020 tvořilo pracoviště v Praze a dvanáct krajských oddělení GIBS. GIBS měla 333 systemizovaných služebních a pracovních míst, přepočtený počet příslušníků a zaměstnanců ke stejnému datu byl 299.

GIBS byla příslušná hospodařit k 31. prosinci 2020 s majetkem státu v celkové hodnotě 224 mil. Kč, z toho nejvýznamnější položku představují nemovitě věci včetně pozemků (126 mil. Kč) a samostatné movité věci (34 mil. Kč). Hodnota majetku státu, se kterým je příslušná hospodařit GIBS se v kontrolovaném období významně neměnila.

Výdaje GIBS v kontrolovaném období meziročně rostly. Jak vyplývá z tabulky č. 1, nebyl důvodem růstu výdajů nárůst kapitálových výdajů (investic). Přehled netto hodnoty vybraných aktiv a vybraných nákladů a výnosů GIBS v letech 2017 až 2020 je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 1: Výdaje GIBS v letech 2012-2020 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výdaje	310 467	275 534	282 333	270 491	282 522	374 945	406 275	426 579	447 988
z toho běžné	268 593	252 768	274 668	264 541	276 943	353 224	401 401	420 211	445 242
z toho kapitálové	41 874	22 766	7 665	5 950	5 579	21 721	4 874	6 368	2 746

Zdroj: zprávy o činnosti GIBS a Monitor státní pokladny.

V kontrolovaném období realizovala GIBS dva programy reprodukce majetku, a to program 176 100 a program 176 200. Program 176 100 byl zahájen v roce 2015 a ukončen v roce 2018. Program 176 200 byl zahájen v roce 2018 s plánovaným termínem ukončení do 31. května 2022. Cílem programů bylo v oblasti movitého majetku pořízení výpočetní techniky a softwaru, doplnění a obnova autoparku a pořízení speciálního operačního majetku k logistické podpoře činnosti GIBS. V oblasti nemovitého majetku bylo cílem zlepšení tepelných vlastností stávajících budov či rekonstrukce objektů a bytů ve vlastnictví státu, se kterým je GIBS příslušná hospodařit. Oba programy byly rozděleny na tři podprogramy, a to komunikační infrastruktura, materiálně technické zabezpečení a zvláštní výdaje. Účast státního rozpočtu na financování programu 176 100 byla ve výši 62 865 tis. Kč a u programu 176 200 je plánována ve výši 106 950 tis. Kč.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontrolní akce č. 20/27 bylo prověřit, zda výdaje GIBS byly realizovány v souladu s právními předpisy, a ověřit, zda je nastaven systém pro hospodárné a účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

Kontrolní akce č. 20/27 byla zaměřena zejména na:

- odůvodnění růstu výdajů v rozpočtu kapitoly GIBS a jeho čerpání v kontrolovaném období;
- čerpání peněžních prostředků státu a plánování rozpočtových požadavků na personální oblast GIBS;

- naplnění cílů programů 176 100 a 176 200 a dodržování ustanovení právních předpisů při realizaci vybraných investičních akcí;
- účelné a hospodárné nakládání s majetkem a peněžními prostředky státu se zaměřením na využití movitého majetku (služební dopravní prostředky) a nemovitého majetku ve vazbě na plánovanou dislokaci pracovišť GIBS do objektů ve vlastnictví státu a související úsporu provozních výdajů;
- hospodárnost a soulad vybraných provozních nákladů s právními předpisy;
- nastavení systému pro účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu se zaměřením na zpracování plánů potřeb v investiční a personální oblasti;
- nastavení a funkčnost vnitřního kontrolního systému.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků GIBS činil 1 655 786 tis. Kč. Kontrole byly podrobeny vybrané účetní případy v rámci provozních výdajů v letech 2017 až 2020 vedené na nákladových účtech 501 – *Spotřeba materiálu*, 511 – *Opravy a udržování*, 518 – *Ostatní služby* a 549 – *Ostatní náklady z činnosti*. Jednalo se o 30 účetních případů v celkové hodnotě 11 781 tis. Kč. V rámci kontroly realizace investičních akcí byl vybrán vzorek sedmi akcí v celkové hodnotě 6 999 tis. Kč. Akce zahrnovaly jak nákupy služebních dopravních prostředků, tak i zhotovení stavebních prací. Kontrolní vzorek byl vybrán na základě kritéria finanční významnosti, věcného zaměření jednotlivých nákladových položek a s ohledem na zaměření předcházejí kontroly MF.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Růst výdajů rozpočtu GIBS a jeho čerpání

V důvodové zprávě k zákonu č. 341/2011 Sb. v části o vyhodnocení ekonomických dopadů bylo uvedeno, že v prvním roce fungování GIBS (2012) jsou předpokládané výdaje na její činnost odhadnuty ve výši 325 118 tis. Kč, následné roky (bez přihlédnutí k inflaci a k nepředvídaným potřebám nového sboru) ve výši 279 398 tis. Kč ročně. NKÚ zjistil, že GIBS v období od roku 2013 do roku 2016 výrazně nepřekročila objem výdajů dle důvodové zprávy. V roce 2017 jej výrazně překročila a i v dalších letech výdaje GIBS skokově narůstaly, a to až na 447 988 tis. Kč v roce 2020, což představuje nárůst oproti předpokladu o 168 590 tis. Kč, tj. o více než 60 %. Pro rok 2021 byl schválen rozpočet výdajů GIBS ve výši 469 757 tis. Kč, což by představovalo v případě čerpání v plánované výši nárůst již o 68 % oproti předpokladu z důvodové zprávy.

Tabulka č. 2: Rozpočet GIBS v letech 2012–2020

(v tis. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený rozpočet	0	277 267	279 724	267 632	278 147	307 586	397 381	405 838	452 581
Rozpočet po změnách	322 308	277 086	280 929	270 217	283 100	380 712	407 885	427 459	470 043
Konečný rozpočet	319 669	280 647	284 137	271 646	284 154	382 502	414 539	435 640	476 728
Skutečné čerpání	310 468	275 534	282 333	270 491	282 523	374 945	406 275	426 579	447 988

Zdroj: Monitor státní pokladny, data GIBS.

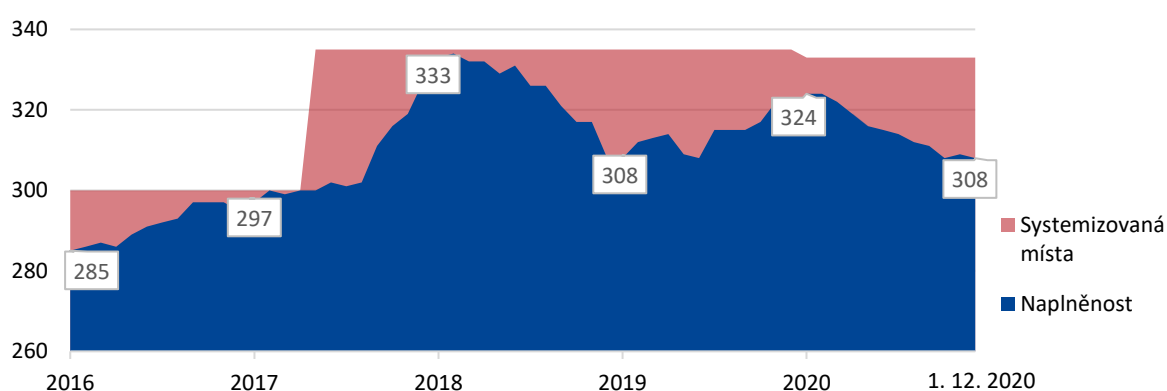
NKÚ analyzoval růst výdajů GIBS a zjistil, že se na něm v roce 2017 a v následujících letech nejvýznamněji podílely peněžní prostředky státu schválené usnesením vlády č. 148/2017.

Předmětem tohoto usnesení byla GIBS požadovaná změna systemizace, tj. navýšení systemizace o 29 příslušníků a šest zaměstnanců a zároveň navýšení stávajících platových prostředků. Jako důvod uvedla GIBS zachování konkurenceschopnosti na trhu práce a stabilizaci personálních zdrojů. Průměrný plat se od 1. května 2017 navýšil o 5 438 Kč u příslušníků GIBS a o 2 177 Kč u zaměstnanců GIBS.

1.1 GIBS navýšené peněžní prostředky na platy zaměstnanců použila neúčelně

NKÚ zjistil, že GIBS neměla v roce 2020 obsazeno 29 systemizovaných míst příslušníků a čtyři systemizovaná místa pro zaměstnance GIBS, tedy obdobný počet, o který požadovala systemizaci navýšit dle předkládací zprávy k usnesení vlády č. 148/2017. Vývoj obsazenosti od ledna 2016 do listopadu 2020 je uveden v grafu č. 1.

Graf č. 1: Skutečná obsazenost systemizovaných míst příslušníků a zaměstnanců GIBS k 1. 1. v letech 2016–2019 a k 1. prosinci 2020

Zdroj: data GIBS.

Jako jeden z důvodů nutnosti navýšení počtu systemizovaných míst uvedla GIBS v překládací zprávě k usnesení vlády č. 148/2017 potenciální nárůst činnosti v souvislosti se zvyšováním počtu příslušníků a zaměstnanců ostatních bezpečnostních sborů. NKÚ proto provedl srovnání vykazovaných úkonů činnosti GIBS, které je uvedeno v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Úkony činnosti GIBS v letech 2012–2019¹⁰

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet podezření z protiprávního jednání*	536	571 (-35)	732 (+161)	604 (-128)	617 (+103)	551 (-66)	460 (-91)	437 (-23)
Počet osob podezřelých (zjištění pachatelé)*	307	390 (-83)	454 (+94)	382 (-72)	418 (+36)	451 (+33)	482 (+31)	582 (+100)
Počet zahájených trestních řízení*	183	269 (-86)	313 (+44)	258 (-55)	247 (-11)	147 (-100)	135 (-12)	113 (-22)
Počet provedených zkoušek spolehlivosti*	31	56 (+25)	40 (-14)	4 (-36)	22 (+18)	15 (-7)	40 (+25)	13 (-27)

Zdroj: zprávy o činnosti GIBS.

* V závorkách je uveden přírůstek/úbytek ve srovnání s předchozím rokem.

Ačkoliv GIBS z důvodu navyšování počtu příslušníků a zaměstnanců ostatních bezpečnostních sborů předpokládala nárůst své činnosti¹¹, ve statistikách úkonů činnosti GIBS se od roku 2017 počet podezření z protiprávního jednání i počet zahájených trestních stíhání snižoval. Vzrostl

¹⁰ Data za rok 2020 nebyla do doby ukončení kontroly k dispozici.

¹¹ Ve skutečnosti dle statistik Policie České republiky naopak počet policistů v období let 2017 až 2020 stagnoval.

pouze počet podezřelých osob. Jiné doklady o nárůstu činnosti v kontrolovaném období GIBS nedoložila.

Důvodem pro navýšení stávajících platů příslušníků a zaměstnanců GIBS mělo být dle předkládací zprávy k usnesení vlády č. 148/2017 zvýšení konkurenceschopnosti na trhu práce. GIBS odůvodnila tento požadavek pouze porovnáním s průměrnými platy Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování. GIBS průkazně nedoložila v předkládacích zprávách oprávněnost svých potřeb a zároveň ve svých požadavcích nezohlednila např. vývoj průměrných platů ve veřejném sektoru nebo skutečnost, že patří mezi kapitoly státního rozpočtu s nejvyšším průměrným platem.

GIBS požadovala navýšení platových prostředků z důvodu zvýšení počtu systemizovaných míst, který uvedla jako cíl v předkládací zprávě k usnesení vlády č. 148/2017. GIBS systemizovaná místa příslušníky a zaměstnanci dlouhodobě neobsadila. Z předložených statistik dle zpráv o činnosti GIBS v období 2017 až 2019 také jednoznačně nevyplývá nárůst činnosti GIBS. NKÚ vyhodnotil, že GIBS navýšení výdajů ve výši 69,6 mil. Kč dle usnesení vlády č. 148/2017 nevynechala zcela účelně.

1.2 GIBS část prostředků určených pro nově systemizovaná místa použila na odměny pro stávající příslušníky a zaměstnance

Čerpání výdajů GIBS v roce 2017 bylo o 92 421 tis. Kč (33 %) vyšší než v roce 2016. Důvodem bylo i navýšení peněžních prostředků státu dle usnesení vlády č. 148/2017, kterým došlo k posílení rozpočtu GIBS o 69 648 tis. Kč. Prostředky měly být dle předkládací zprávy tohoto usnesení použity mj. na platy pro nové příslušníky a zaměstnance GIBS a na navýšení průměrných platů stávajících příslušníků a zaměstnanců GIBS. NKÚ zjistil, že prostředky ve výši 16 594 tis. Kč pro nově systemizovaná místa použila GIBS na odměny pro stávající příslušníky a zaměstnance GIBS. GIBS navýšila odměny příslušníků a zaměstnanců GIBS v roce 2017 oproti roku 2016 o 102 % (viz tabulka č. 4). Účelově určené prostředky tak GIBS nevyužila ke stanovenému účelu a hospodárně.

Tabulka č. 4: Odměny příslušníků a zaměstnanců GIBS za roky 2012–2020 (v tis. Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příslušníci kázeňské*	1 234	1 234	1 234	1 218	1 234	1 234	1 234	1 234	1 234
Příslušníci pracovní**	15 779	11 729	13 970	10 849	13 863	30 662	18 993	24 799	23 944
Občan. zam. pracovní***	2 918	2 321	2 978	2 117	2 427	3 548	2 545	2 787	4 170
Celkem	19 932	15 283	18 182	14 184	17 524	35 444	22 772	28 820	29 348

Zdroj: data GIBS.

* Odměny podle ustanovení § 49 zákona č. 361/2003 Sb. (za projevení osobní statečnosti nebo za splnění zvlášť významného služebního úkolu anebo za účelem ocenění příkladného plnění služebních povinností).

** Odměny podle ustanovení § 123 zákona č. 361/2003 Sb. (za splnění mimořádného nebo zvlášť významného služebního úkolu, splnění naléhavých služebních úkolů za nepřítomného příslušníka nebo dosavadní výkon služby při dovršení 50 let věku).

*** Odměny podle ustanovení § 134 zákona č. 262/2006 Sb. (za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu).

GIBS část peněžních prostředků státu určených na navýšení počtu systemizovaných míst, který byl stanoven jako cíl v předkládací zprávě k usnesení vlády č. 148/2017, použila na

odměny stávajícím příslušníkům a zaměstnancům. GIBS nevyužila tyto prostředky v souladu se stanoveným účelem a také hospodárně, neboť navýšila odměny v roce 2017 oproti roku 2016 o 102 %.

1.3 Rozpočet GIBS nebyl sestaven na základě očekávaných příjmů

GIBS v kontrolovaném období nerozpočtovala nedaňové a kapitálové příjmy, ačkoliv každoročně dosahovaly řádově několika stovek tisíců korun (v kontrolovaném období se jednalo celkem o částku 6 227 tis. Kč). Jednalo se o příjmy (např. příjmy z pronájmu majetku nebo příjmy za úhradu nákladů za provoz ve služebních bytech), jejichž předpokládaná hodnota byla ze strany GIBS pro daný rok vyčíslitelná. Na tento nedostatek byla GIBS upozorněna i MF při veřejnosprávní kontrole již v roce 2018. MF vytklo GIBS také vysoký počet rozpočtových opatření a přesuny prostředků na rozpočtové položky, které nejsou čerpány a ani se jejich čerpání nepředpokládá. Tyto nedostatky zjistil v rámci kontroly také NKÚ (např. GIBS v letech 2019 a 2020 provedla 47 vnitřních rozpočtových opatření v celkové výši 66 551 tis. Kč, což je o 8 411 tis. Kč více než v letech 2017 a 2018, kdy provedla celkem 61 rozpočtových opatření ve výši 58 140 tis. Kč).

GIBS nesestavila v kontrolovaném období návrh rozpočtu v souladu s očekávanými příjmy, rozpočet tak nebyl v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.

2. Plánování personálních výdajů GIBS

2.1 GIBS navýšovala platy příslušníků a zaměstnanců neúčelně

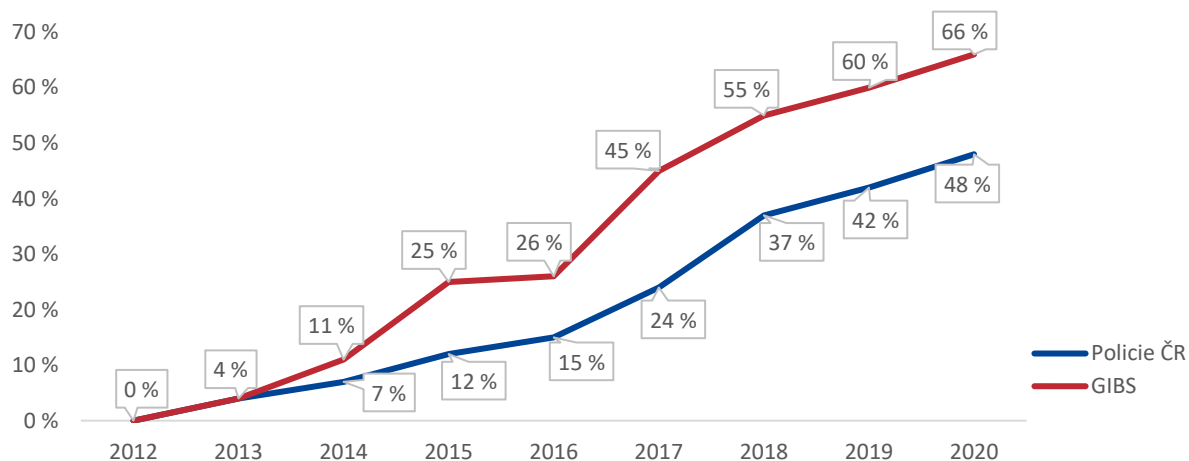
Od roku 2015 GIBS výrazně zvyšovala platy příslušníků a zaměstnanců GIBS, což realizovala jak v rámci plošného zvyšování platů ve veřejném sektoru, tak prostřednictvím požadavků pouze v rámci kapitoly GIBS. GIBS v těchto případech odůvodnila v předkládacích zprávách k usnesením vlády (jejich přehled je uveden v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru) potřebu navýšení platových výdajů tím, že není konkurenceschopná na trhu práce z důvodu nižších platů ve srovnání s jinými bezpečnostními sbory.

GIBS však ani v předkládacích zprávách k usnesením vlády, ani kontrole NKÚ průkazně nedoložila podklady odůvodňující navýšování platů ve vazbě na skutečné potřeby a s ohledem na výši průměrného platu v rámci GIBS. Z veřejně dostupných zdrojů zároveň NKÚ zjistil, že GIBS patří již od roku 2017 (od doby, kdy GIBS žádala o navýšení platových prostředků) mezi kapitoly státního rozpočtu, které vyplácí nejvyšší průměrné platy ve veřejném sektoru.

Průměrný plat v kapitole 376 – GIBS za rok 2020 činil 67 662 Kč, zatímco např. v kapitole 314 – *Ministerstvo vnitra* činil 46 383 Kč, v kapitole 358 – *Ústavní soud* činil 50 164 Kč nebo kapitole 353 – *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* činil 48 999 Kč. GIBS tuto skutečnost odůvodnila pouze tím, že zaměstnává v převážné míře zkušené příslušníky, kteří mají odsloužený vysoký počet let a současně nejvyšší platové třídy. Průměrný plat příslušníků GIBS se v roce 2020 (71 556 Kč) zvýšil v porovnání s rokem 2016 o více než 45 %, u zaměstnanců GIBS (47 556 Kč) o více než 38 %. Průměrný plat příslušníka Policie ČR byl v roce 2020 ve výši 50 530 Kč.

Porovnání růstu průměrných platů příslušníků GIBS a příslušníků Policie ČR v letech 2012–2020 je uvedeno v grafu č. 2. Z porovnání vyplývá, že konkurenceschopnost GIBS na trhu práce byla zajištěna již v roce 2015.

Graf č. 2: Nárůst průměrných platů příslušníků GIBS a Policie ČR v letech 2012–2020 (v %)

Zdroj: Informace o platech příslušníků Policie ČR byly získány ze závěrečných účtů kapitoly 314 – *Ministerstvo vnitra*; jedná se o průměrný plat zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru. V případě příslušníků GIBS je zdrojem dat informace předaná NKÚ v rámci kontroly.

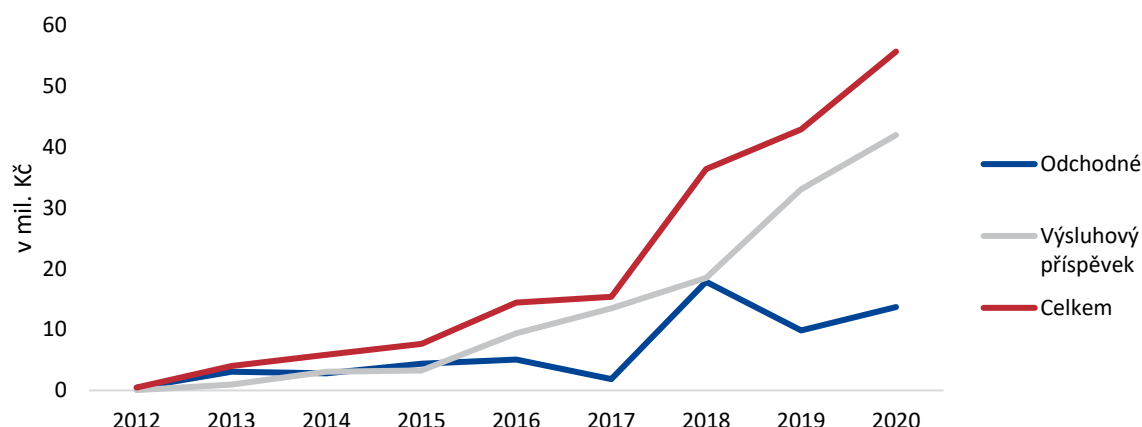
Z grafu č. 2 vyplývá, že konkurenceschopnost GIBS na trhu práce byla zajištěna již v roce 2015. I přesto v následujících letech GIBS požadovala navyšování platových prostředků s odůvodněním v předkládacích zprávách, že není konkurenceschopná na trhu práce z důvodu nižších platů ve srovnání s jinými bezpečnostními sbory. GIBS průkazně nedoložila v předkládacích zprávách oprávněnost svých potřeb a zároveň ve svých požadavcích nezohlednila např. vývoj průměrných platů ve veřejném sektoru nebo skutečnost, že patří mezi kapitoly státního rozpočtu s nejvyšším průměrným platem. Z výše uvedených důvodů vyhodnotil NKÚ navyšování platů GIBS jako neúčelné.

2.2 Fluktuace v GIBS a její rozpočtové dopady

Růst výdajů GIBS v kontrolovaném období ovlivnilo také vysoké množství odchodů příslušníků GIBS. Nejvyšší četnost byla zjištěna v letech 2018 a 2020, jedním z důvodů byly dle vyjádření GIBS změny ve vedení GIBS. Stabilizaci personálních zdrojů jako jeden z cílů navyšování platových prostředků dle usnesení vlády č. 148/2017 uvedených v části IV.1.1 tohoto kontrolního závěru tak GIBS nesplnila, neboť v období 2018 až 2020 odešlo ze služebního poměru celkem 120 příslušníků GIBS, z toho 87 % mimo služební poměr. Počet odchodů ovlivňuje výši výsluhových nároků, které GIBS následně vyplácí, a to především odchodného¹² a výsluhového příspěvku (viz graf č. 3). Např. výsluhový příspěvek vzrostl z 13,5 mil. Kč (2017) na 42 mil. Kč (2020), tj. o 211 %.

¹² Jednorázová dávka, kterou příslušníci pobírají při ukončení služebního poměru podle ustanovení § 156 zákona č. 361/2003 Sb., na které má nárok příslušník, který vykonával službu alespoň po dobu šesti let.

Graf č. 3: Vývoj čerpání odchodného a výsluhového příspěvku příslušníků GIBS v letech 2012–2020

Zdroj: Monitor státní pokladny.

Odchod příslušníka GIBS se odráží v čerpání výsluhového příspěvku¹³ až do doby, než dosáhne souběhu s důchodem. Tabulka č. 5 uvádí počet bývalých příslušníků GIBS, kterým byl v kontrolovaném období vyplácen a kteří dosáhli důchodového věku. Z ní vyplývá, že čerpání výsluhového příspěvku bude zatěžovat rozpočet GIBS i v následujících letech. GIBS potvrdila, že řada příslušníků GIBS po dosažení maximální výše výsluhových příspěvků odchází ze služebního poměru.

Tabulka č. 5: Počty bývalých příslušníků GIBS, kterým je vyplácen výsluhový příspěvek

Rok	2017	2018	2019
Počet bývalých příslušníků GIBS, kterým je vyplácen výsluhový příspěvek	50	82	111
Počet bývalých příslušníků GIBS, kteří dosáhli důchodového věku	4	6	8

Zdroj: závěrečné účty kapitoly GIBS.

Přestože GIBS vyplácela v kontrolovaném období jedny z nejvyšších průměrných platů ve veřejném sektoru, docházelo k vysoké fluktuaci zejména jejich příslušníků. To způsobilo mj. razantní růst vypláceného výsluhového příspěvku z 13,5 mil. Kč (2017) na 42 mil. Kč (2020), tj. o 211 %. Jeho výše rostla také v souvislosti s rostoucí výší průměrných platů. Četnost odchodů a zejména výše objemu vypláceného výsluhového příspěvku v návaznosti na zvyšování průměrných platů přispěla k růstu výdajů GIBS v kontrolovaném období a existuje riziko zatěžování rozpočtu GIBS i v následujících letech.

3. Plnění cílů programů reprodukce majetku a realizace investičních akcí

3.1 GIBS v programech reprodukce majetku nestanovila měřitelné cíle

Cílem programů 176 100 a 176 200 bylo dle jejich dokumentace „... ve stanoveném období udržet stávající schopnosti GIBS k plnění úkolů stanovených zákonem č. 341/2011 Sb. a zabezpečit plánovaný rozvoj těchto schopností“. GIBS jako ukazatel (věcný indikátor) pro naplnění cílů programů stanovila: „přijetí výroční zprávy Generální inspekce bezpečnostních sborů vládou ČR za kalendářní roky 2015 až 2017, resp. 2018 až 2021“.

¹³ Pokud je vyšší než vypočítaný důchod, vyplácí se rozdíl mezi výsluhou a důchodem i v dalším období.

NKÚ vyhodnotil, že pomocí takto nastaveného věcného indikátoru nemůže GIBS splnění cílů programů 176 100 a 176 200 kvalitativně či kvantitativně změřit, a tudíž vyhodnotit. Nastavený věcný indikátor nesouvisí s programovým financováním, tj. nemá návaznost na splnění souboru věcných, časových a finančních podmínek konkrétních akcí na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

GIBS každoročně ve zprávách o činnosti GIBS pouze uvádí, kolik peněžních prostředků státu a z jakých programů čerpala. Každoroční přijetí výroční zprávy GIBS vládou ČR není závislé na úspěšnosti realizace programů, resp. investičních akcí. Také v rámci jednotlivých podprogramů programů 176 100 a 176 200 nestanovila GIBS až na výjimky (např. počet služebních dopravních prostředků) měřitelné indikátory, jejichž pomocí by bylo možné vyhodnotit cíle těchto podprogramů.

3.2 GIBS z programu 176 100 vyčerpala pouze 53,6 % alokovaných peněžních prostředků státu a nesplnila stanovené cíle podprogramů

GIBS při stanovení objemu plánovaných peněžních prostředků státu programů 176 100 a 176 200 a na ně navazujících cílů nevycházela z konkrétních a jednoznačně definovaných věcných a finančních potřeb, na jejichž základě by GIBS stanovila bilanci potřeb a zdrojů financování obou programů. V oblasti definice potřeb předložila pouze v oblasti informačních technologií „vyhodnocení stavu informatiky a návrhy změn strategie informatiky“ (z roku 2014 a 2016). Tyto dokumenty obsahují pouze informace o realizovaných projektech do roku 2014, resp. 2017, a návrhy strategických projektů v následujícím období. Z dokumentů není zřejmé, jaké konkrétní investiční akce v návaznosti na strategické projekty plánuje GIBS realizovat, ani předpokládaná cena požadovaného majetku, tedy předpoklady pro tvorbu dokumentací obou programů. Absence definice potřeb byla jedním z hlavních důvodů nízkého čerpání peněžních prostředků státu programu 176 100 (viz tabulka č. 6).

Tabulka č. 6: Čerpání peněžních prostředků státu programu 176 100 (v tis. Kč)

Program 176 100	2015	2016	2017	Celkem 2015-2017
Plánované zdroje	19 705	21 980	21 180	62 865
Skutečné čerpání	5 950	5 793	21 952	33 695
Vyjádření v %	30,20	26,36	103,64	53,60

Zdroj: programová dokumentace programu 176 100 a přehled čerpání prostředků v jednotlivých letech.

GIBS vyčerpala z programu 176 100 pouze 53,6 % alokovaných peněžních prostředků státu, a nesplnila tak stanovené cíle, např. prostřednictvím podprogramu 176 102¹⁴ místo plánovaných 60 kusů služebních dopravních prostředků pořídila pouze 28 kusů nebo z plánovaného počtu zateplení čtyř objektů se GIBS podařilo zateplit pouze dva objekty. GIBS odůvodnila nevyčerpání alokovaných peněžních prostředků státu efektivním a hospodárným plánováním, kdy realizovala pouze aktuální a prioritní akce. Nízké čerpání však naopak dokazuje, že GIBS není schopna stanovit ve střednědobém horizontu své potřeby a poté připravit a realizovat konkrétní akce a využít schválené disponibilní peněžní

¹⁴ Podprogram 176 102 – Materiálně technické zabezpečení.

prostředky státu k udržení stávajících schopností GIBS k plnění úkolů stanovených zákonem č. 341/2011 Sb. a zabezpečení plánovaného rozvoje těchto schopností.

GIBS vyčerpala v rámci programu 176 100 pouze 33,7 mil. Kč, přesto navýšila v navazujícím programu 176 200 plánovaný objem peněžních prostředků státu (bilanci potřeb a zdrojů) v porovnání s programem 176 100 (63 mil. Kč) téměř dvojnásobně, a to na cca 107 mil. Kč. Způsob stanovení této částky GIBS kontrole NKÚ nedoložila. GIBS při tvorbě navazujícího programu 176 200 nevycházela ze zkušeností s realizací programu 176 100, cíle stanovila identicky a tedy neměřitelně, stejně určila ukazatel (věcný indikátor) pro naplnění cíle jako „přijetí výročních zpráv vládou ČR“. Plánované financování programu 176 200 je uvedeno v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Plánované financování programu 176 200 (v tis. Kč)

Číslo podprogramu	2018	2019	2020	2021	Celkem
176 201	2 800	2 050	2 300	2 800	9 950
176 202	14 000	27 000	20 000	20 000	81 000
176 203	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Program 176 200	20 800	33 050	26 300	26 800	106 950

Zdroj: programová dokumentace programu 176 200.

GIBS vyčerpala v období 2018–2020 z plánované částky ve výši 80,15 mil. Kč ve skutečnosti pouze cca 14,5 mil. Kč (tj. 18 %). Vzhledem k plánovanému ukončení realizace programu 176 200 v květnu roku 2022 existuje riziko, že GIBS obdobně ani v tomto programu nebude schopna splnit plánované cíle a vyčerpat disponibilní peněžní prostředky státu určené na rozvoj a udržení schopností GIBS. Na omezení při plnění úkolů v oblasti řízení trestních věcí z důvodu nedostatečného technického vybavení přitom GIBS sama upozornila v předkládací zprávě k usnesení vlády č. 148/2017.

4. Nakládání s nemovitým a movitým majetkem

V roce 2020 měla GIBS příslušnost hospodařit s 22 objekty, tři objekty využívala formou komerčního nájmu a pět formou výpůjčky. V období let 2017 až 2020 vynaložila GIBS na provoz objektů, s nimiž měla právo hospodařit, celkem 16,9 mil. Kč, na provoz objektů, které využívala formou komerčního nájmu, celkem 17,5 mil. Kč, a na provoz objektů, které využívala formou výpůjčky od jiných organizačních složek státu, celkem 1,7 mil. Kč.

4.1 GIBS nevyužila disponibilních peněžních prostředků státu určených k rozvoji a obnově materiálně technické základny GIBS

GIBS nestanovila potřeby v investiční oblasti, každoročně pouze sestavovala *plány nákupu majetku, oprav a služeb* (viz část IV.5.1 tohoto kontrolního závěru). NKÚ zjistil, že GIBS nerealizovala plánované investice nebo naopak realizovala investice, které do plánů nákupu nezahrnula. To vyplývá z porovnání skutečného čerpání peněžních prostředků státu na položce 6121 – *Budovy, haly a stavby* rozpočtu GIBS a plánů nákupů pro daný rok. Např. v roce 2017 byly skutečně čerpané peněžní prostředky státu o 87,5 % vyšší oproti plánovaným prostředkům, naopak v roce 2018 byly plánované prostředky vyčerpány pouze z 5 %. Důvodem těchto výkyvů byla nedostatečná příprava realizace jednotlivých investičních akcí ze strany GIBS. Např. v rámci podprogramu 176 102 plánovala pořídit GIBS v letech 2015 až 2017

celkem 60 kusů služebních dopravních prostředků za 18 mil. Kč, tj. průměrná jednotková cena byla předpokládána ve výši 300 tis. Kč. NKÚ zjistil, že GIBS nakoupila v daném období pouze 28 služebních dopravních prostředků v celkové výši 12,5 mil. Kč, což je necelá polovina (47 %) z plánovaného počtu. Průměrná jednotková cena však oproti údajům uvedeným v dokumentaci programu 176 100 dosáhla cca 447 tis. Kč, což je o 49 % více, než bylo předpokládáno. GIBS tedy nakoupila oproti plánu za vyšší cenu menší počet služebních dopravních prostředků.

V rámci podprogramu 176 202¹⁵ plánovala GIBS pořídit v letech 2018 až 2021 celkem 90 kusů služebních dopravních prostředků za 36 mil. Kč, tj. průměrná jednotková cena se zvýšila na 400 tis. Kč. NKÚ zjistil, že do doby ukončení kontroly NKÚ nenakoupila GIBS prostřednictvím podprogramu 176 202 žádný služební dopravní prostředek.

Dopadem nedostatečné přípravy investičních akcí je nevyužití disponibilních peněžních prostředků státu určených k udržení a rozvoji materiálně technické základny GIBS. V roce 2020 např. činil rozpočet kapitálových výdajů 10 mil. Kč, avšak GIBS byla schopna vyčerpat pouze 2,75 mil. Kč, tj. necelých 28 %. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích GIBS se každoročně pohyboval od roku 2018 do roku 2020 pouze do 2 %.

4.2 GIBS poskytla v jednom případě bezúplatné dlouhodobé ubytování v délce osmi let

GIBS v kontrolovaném období poskytovala dlouhodobé bezúplatné ubytování příslušníkům GIBS na základě dohod o ubytování nebo na základě schválení žádosti o bezúplatném ubytování. Dohody o ubytování uzavírala na dobu neurčitou. V jednom případě GIBS poskytla bezúplatné ubytování od 28. března 2013 do současnosti a tato dohoda o ubytování byla následně prodloužena do 30. června 2026. Příslušníkovi tak bylo ze strany GIBS poskytnuto plnění ve výši 588 210 Kč¹⁶ za dobu trvání bezúplatného ubytování od 28. března 2013 do 31. března 2021. K tomu NKÚ uvádí, že není dostatečně legislativně upraveno, jaká doba je přiměřená pro uplatnění ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., který umožňuje poskytovat náhrady cestovních výdajů do doby přestěhování do jiného místa služebního působiště.

4.3 GIBS se zatím nepodařilo přesunout všechna pracoviště do objektů ve vlastnictví státu

Již od roku 2012 bylo dle zpráv o činnosti GIBS a dokumentace programů 176 100 a 176 200 cílem GIBS opuštění komerčních nájmu a zajištění dislokace všech pracovišť v objektech, se kterými je příslušná hospodařit, případně objektech vypůjčených od ostatních organizačních složek státu. GIBS doložila kontrole NKÚ podklady o jejích aktivitách v této oblasti od roku 2012 do doby ukončení kontroly. NKÚ ověřil hospodárnost dislokací pracovišť GIBS na třech případech realizovaných v kontrolovaném období (Praha a Středočeský kraj¹⁷, Plzeň a Liberec). Podklady dokládají snahu GIBS o přemístění pracovišť do prostor objektů ve vlastnictví státu, nicméně pouze v jednom případě byla tato dislokace úspěšná (Plzeň). Výše uhrazeného nájemného za využití komerčních objektů se tak v kontrolovaném období výrazně nezměnila.

¹⁵ Podprogram 176 202 – *Materiálně technické zabezpečení*.

¹⁶ Plnění bylo vypočítáno z přehledu nákladů na provoz ubytovacího zařízení.

¹⁷ Pro Prahu a Středočeský kraj má GIBS zřízeno společné dislokované pracoviště.

GIBS se tak do doby ukončení kontroly NKÚ nepodařilo splnit již od roku 2012 plánovaný cíl nahrazení komerčních nájmu pracovišť GIBS prostory objektů ve vlastnictví státu.

4.4 GIBS nepožije služební dopravní prostředky dle svých potřeb

NKÚ zjistil, že GIBS má z účetních dat a dalších podpůrných údajů možnost získat přehled o stavu a nákladech na služební dopravní prostředky. I přes opakované žádosti NKÚ ale GIBS nedoložila podklady, na jejichž základě plánovala obměnu služebních dopravních prostředků v rámci programů 176 100 a 176 200. GIBS tak neprokázala provázanost plánovaných investic s vyhodnocováním stavu služebních dopravních prostředků, což není v souladu s ustanovením § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., dle kterého správce kapitoly soustavně sleduje a vyhodnocuje hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole. Pořízení menšího počtu služebních dopravních prostředků za vyšší cenu v rámci programu 176 100 (viz část IV.4.1 tohoto kontrolního závěru) znamená i s ohledem na rostoucí výši výdajů na jejich opravy a udržování (od roku 2017 do roku 2020 se zvýšily téměř o 20 %) riziko neefektivního a neekonomického vynakládání peněžních prostředků státu v této oblasti.

Kontrolou vybraných provozních výdajů bylo ověřeno, že byly realizovány hospodárně a v souladu s právními předpisy.

5. Nastavení systému pro účelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu

5.1 GIBS nestanovila potřeby v investiční a personální oblasti

GIBS každoročně sestavuje *plány nákupu majetku, oprav a služeb*, které obsahují rozpis položek majetku a služeb, jež plánuje v daném roce pořídit. GIBS sestavovala tyto plány až na začátku příslušného roku, tedy po schválení státního rozpočtu včetně rozpočtové kapitoly 376 – GIBS. Rozpočet kapitoly 376 – GIBS tak nevycházel z reálných potřeb GIBS, jejichž stanovení by mělo návrhům rozpočtu předcházet. GIBS zpracovala dále *Analýzu činností 2012 až 2016*, která však obsahuje jen stručné informace o stavu nemovitého a movitého majetku a souhrn činností, které GIBS v tomto období realizovala. Analýza obsahuje také plánovaný „vývoj na období 2017 až 2020“ v oblasti movitého a nemovitého majetku a v personální oblasti. Ten však obsahoval pouze stručný seznam činností bez bližšího harmonogramu a odhadovaných výdajů. NKÚ vyhodnotil zpracovávané plány a analýzy GIBS prokazující monitoring investiční oblasti jako nedostatečné, neboť neobsahují konkrétní a jednoznačně vymezené cíle a potřeby, kterých chce GIBS v daném období dosáhnout.

Pro personální oblast GIBS analýzy ani vnitřní pravidla a postupy pro plánování, monitoring a vyhodnocování nezpracovala. Důsledkem absence průběžného plánování a vyhodnocování personální oblasti byla od roku 2018 nutnost GIBS každoročně žádat v průběhu roku o navýšení rozpočtu GIBS na mj. výsluhový příspěvek z rozpočtové kapitoly 396 – *Státní dluh*. Zároveň od roku 2012 žádala GIBS opakovaně o úpravy závazných limitů a ukazatelů v personální oblasti.

Na nedostatky v oblasti tvorby a odůvodnění rozpočtu GIBS např. pro rok 2018 upozornil dle veřejných zdrojů i zpravodaj výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Dle zpráv o činnosti GIBS byla přítom střednědobá koncepce obsahující cíle GIBS z pohledu

organizačního, personálního, ekonomického a technického zabezpečení v minulosti zpracována.

Ačkoliv povinnost zpracovávat plány potřeb přímo z ustanovení právních předpisů nevyplývá, absence priorit činnosti a rozvoje GIBS prostřednictvím konkrétních a jednoznačně vymezených potřeb pro další období negativně ovlivňuje tvorbu rozpočtu, účelné čerpání peněžních prostředků státu a plnění cílů programů 176 100 a 176 200.

5.2 Vnitřní kontrolní systém GIBS nebyl v kontrolovaném období zcela funkční

NKÚ zjistil, že GIBS v kontrolovaném období poskytovala příslušníkům GIBS dlouhodobé bezúplatné ubytování (viz část IV.4.2 tohoto kontrolního závěru), nerozpočtovala nedaňové a kapitálové příjmy a převáděla nevyčerpané prostředky na rozpočtové položky, které nebyly čerpány nebo se jejich čerpání nepředpokládá (viz část IV.1.3 tohoto kontrolního závěru). Na obdobné nedostatky upozornila i veřejnosprávní kontrola provedená MF v roce 2018. MF také zjistilo mj. bezúplatné dlouhodobé využívání ubytovacích zařízení příslušníky GIBS, diskriminační vymezení předmětu veřejné zakázky nebo neoprávněné vyvedení rozpočtových prostředků na mimorozpočtové prostředky.

NKÚ uvádí, že vnitřní kontrolní systém GIBS neodhalil opakující se zjištěné nedostatky a zároveň nezabránil ne hospodárnému a neúčelnému hospodaření s peněžními prostředky státu především v personální oblasti (viz část IV.1.1 a IV.1.2 tohoto kontrolního závěru). Současně ze zjištěných nedostatků vyplývá, že přijatá nápravná opatření GIBS ke skutečným z veřejnosprávní kontroly MF nebyla dostatečně účinná, což ovlivnilo funkčnost vnitřního kontrolního systému. Na základě uvedených skutečností vyhodnotil NKÚ, že vnitřní kontrolní systém GIBS v kontrolovaném období byl funkční pouze omezeně.

Seznam zkratk

BS	bezpečnostní sbory
ČR	Česká republika
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
MF	Ministerstvo financí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NV	nařízení vlády
OSS	organizační složka státu
PO	příspěvková organizace
RO	rozpočtové opatření
UV	usnesení vlády ČR

**Přehled netto hodnoty vybraných aktiv a vybraných nákladů a výnosů GIBS
v letech 2017 až 2020**

Přehled netto hodnoty vybraných aktiv GIBS v letech 2017–2020

(v tis. Kč)

Majetek	Účet	Stav majetku ke dni			
		31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2020
Aktiva celkem	-	239 341	231 075	233 700	224 009
STÁLÁ AKTIVA	-	174 733	169 362	167 868	161 908
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	-	2 271	1 675	1 667	1 497
Software	013	2 271	1 675	1 667	1 497
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	-	172 462	167 687	166 201	160 411
Pozemky	031	18 691	18 691	18 991	19 015
Stavby	021	106 140	104 604	106 530	107 401
Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	47 606	44 316	40 583	33 864
OBĚŽNÁ AKTIVA	-	64 609	61 713	65 831	62 102
<i>Zásoby</i>	-	3 967	3 928	3 541	3 500
Materiál na skladě	112	3 967	3 928	3 541	3 500
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	-	2 490	3 736	4 389	6 578
Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	1 939	1 977	2 213	2 133
Náklady příštích období	381	486	1 674	2 038	4 195
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	-	58 152	54 049	57 902	52 024
Jiné běžné účty	245	55 337	51 008	55 043	49 029
Běžný účet FKSP	243	2 613	3 039	2 856	2 992

Zdroj: Monitor státní pokladny.

Přehled vybraných nákladů a výnosů GIBS

(v tis. Kč)

Název položky	Účet	Za období 2017	Za období 2018	Za období 2019	Za období 2020
NÁKLADY CELKEM		357 923	414 105	429 663	460 420
<i>Náklady z činnosti</i>		342 133	376 224	386 842	402 926
Spotřeba materiálu	501	8 049	8 424	8 271	7 428
Spotřeba energie	502	4 208	3 613	3 662	3 794
Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	378	431	452	443
Opravy a udržování	511	4 518	4 304	5 369	4 757
Cestovné	512	704	623	1 057	510
Ostatní služby	518	14 421	14 926	15 386	15 070
Mzdové náklady	521	214 844	234 765	244 863	252 865
Zákonné sociální pojištění	524	72 015	78 719	81 772	83 286
Zákonné sociální náklady	527	6 011	6 586	6 797	9 880
Jiné daně a poplatky	538	242	238	249	267
Dary a jiná bezúplatná předání	543	4	120	242	104
Odpisy dlouhodobého majetku	551	8 962	10 360	10 648	11 188
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	98	152	0	0
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	2 014	5 891	2 481	2 345

Ostatní náklady z činnosti	549	5 652	6 989	5 594	8 526
<i>Náklady na transfery</i>		15 770	37 874	42 814	57 374
Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	15 770	37 874	42 814	57 374
VÝNOSY CELKEM		58 198	65 477	67 275	69 937
<i>Výnosy z činnosti</i>		869	875	783	1 580
Výnosy z prodeje služeb	602	66	71	60	56
Výnosy z pronájmu	603	114	151	173	178
Jiné pokuty a penále	642	40	5	21	35
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	112	371	1	390
Čerpání fondů	648	171	0	6	0
Ostatní výnosy z činnosti	649	365	237	521	920
<i>Výnosy z daní a poplatků</i>		57 223	64 603	66 489	68 357
Výnosy ze sociálního pojištění	633	57 223	64 603	66 489	68 357
Výsledek hospodaření před zdaněním		-299 725	-348 628	-362 389	-390 482

Zdroj: Monitor státní pokladny.

Navyšování platových prostředků příslušníků GIBS

Datum navýšení	Rozhodnutí	Odůvodnění	Rozpočtové dopady	% a částka navýšení platu příslušníka GIBS	Průměrný plat příslušníka GIBS
2017					
Průměrný plánovaný plat příslušníků na rok 2017: 50 064 Kč					
1. 5. 2017	UV ČR č. 148 ze dne 27. 2. 2017	GIBS nemohla zaplnit systemizovaná místa, na základě porovnání s dalšími elitními útvary (potenciálními zdroji příslušníků) zjistila, že má nižší průměrné platy, navýšení mělo vést k vyšší konkurenceschopnosti.	RO č. 1/2017 – do rozpočtu převedeno 69 648 214 Kč, z toho na služební příjmy příslušníků (nových i stávajících) 35 631 337 Kč. Rozpočtové dopady v dalších letech: 18 206 424 Kč.	Navýšení o 5 438 Kč (10,86 %)	55 502 Kč
1. 7. 2017	UV ČR č. 228 ze dne 29. 3. 2017 ¹⁸	Plošné navýšení stupnice základních tarifů pro všechny příslušníky od 1. 7. 2017 o 10 %.	Rozpočet nebyl navýšen, navýšení bylo realizováno již na základě UV č. 148/2017. Rozpočtové dopady v dalších letech: 4 998 564 Kč.	Navýšení o 1 493 Kč (2,98 %)	56 995 Kč
1. 11. 2017	UV č. 674 ze dne 25. září 2017 ¹⁹	Plošné 10% zvýšení platů v OSS a PO včetně příslušenství na listopad a prosinec 2017.	RO č. 3/2017 – rozpočet navýšen o 3 477 619 Kč, z toho 2 263 521 Kč na služební příjmy příslušníků. Rozpočtové dopady v dalších letech: 17 175 240 Kč.	Navýšení o 5 130 Kč (9 %)	62 125 Kč
2018					
Průměrný plánovaný plat příslušníků na rok 2018: 62 126 Kč					
2019					
Průměrný plánovaný plat příslušníků na rok 2019: 63 368 Kč					
1. 1. 2019	NV č. 304/2018 z 12. 12. 2018	Navýšení základních tarifů GIBS o 2 % v rámci zvyšování základních tarifů příslušníků BS, zároveň navýšení zvláštních příplatků příslušníků BS, které navýšila i GIBS.	2 % navýšení zahrnuto do plánu rozpočtu na rok 2019. Rozpočtové dopady v dalších letech: 4 158 216 Kč. Navýšení zvláštních příplatků nebylo v navýšení rozpočtu zahrnuto, prostředky na rok 2019 částečně navýšeny až na základě UV č. 694/2019.	Navýšení o 1 242 Kč (2 %)	63 368 Kč
1. 9. 2019	UV č. 694 ze dne 30. 9. 2019 ²⁰	Navýšení o 2 % GIBS znevýhodňovalo, protože jiným BS byly od ledna navýšeny platy o 8 %, proto si vyžádala navýšení o dalších 6 % a zároveň prostředky na navýšení zvláštního příplatku.	RO č. 3/2019 – navýšení o 6 278 458 Kč, z toho služební příjmy příslušníků 4 159 952 Kč. Rozpočtové dopady v dalších letech: 12 481 344 Kč.	Navýšení o 3 728 Kč (5,9 %)	67 096 Kč
2020					
Průměrný plánovaný plat příslušníků na rok 2020: 68 596 Kč					
1. 1. 2020	Na základě jednání vlády ČR dne 16. 9. 2019	Plošné navýšení platových prostředků	Zahrnuto do plánu rozpočtu na rok 2020. Rozpočtové dopady v dalších letech: 5 022 000 Kč.	Navýšení o 1 500 Kč (2,2 %)	68 596 Kč
2021					
Průměrný plánovaný plat příslušníků na rok 2021: 68 596 Kč					

¹⁸ Usnesení vlády ČR ze dne 29. března 2017 č. 228, o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 330/2016 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2017.

¹⁹ Usnesení vlády ČR ze dne 25. září 2017 č. 674, k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2018 a k návrhům střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2019 a 2020.

²⁰ Usnesení vlády ČR ze dne 30. září 2019 č. 694, o uvolnění finančních prostředků z kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa, položka Vládní rozpočtová rezerva ve prospěch kapitoly 376 – Generální inspekce bezpečnostních sborů a na změnu systemizace Generální inspekce bezpečnostních sborů pro rok 2019 v oblasti služebních příjmů.